

PROVINCIAAL BELEIDSKADER VOOR WATERADVIEZEN - VERSIE 2.0

1. BELEIDSVISIE

Ons bestuur wenst via haar wateradviesbevoegdheid voor omgevingsvergunningaanvragen de impact van verharde oppervlakken en dakoppervlakken op het watersysteem zo beperkt mogelijk te houden, initiatiefnemers te behoeden voor waterschade en de nodige ruimte voor water zoveel mogelijk te vrijwaren.

Wij zullen daarom het hergebruik van hemelwater stimuleren. Het water dat niet nuttig hergebruikt kan worden, wordt bij voorkeur in de bodem geïnfiltreerd op het perceel waar de neerslag valt. Enkel indien infiltratie moeilijker is omwille van de terreinkenmerken, combineren we het infiltreren met het bufferen en vertraagd afvoeren van het hemelwater, of kiezen we in uitzonderlijke gevallen voor uitsluitend bufferen en vertraagd afvoeren. In gebieden die gevoelig zijn voor overstromingen, toetsen we de projecten ook aan de principes van het overstromingsveilig bouwen en gaan we na of een project voldoende maatregelen omvat om nadelige effecten stroomafwaarts te vermijden. Daardoor spelen we een belangrijke rol in het uitzetten van het preventief beleid om wateroverlast te beperken.

Dit beleid moet er toe leiden dat de voorraden drinkwater enkel gebruikt worden voor hoogwaardige toepassingen, dat de grondwatervoorraden aangevuld worden en dat waterschade door overstromingen zoveel als mogelijk wordt beperkt. Uiteraard blijft ons bestuur de nodige zorg besteden aan een degelijk waterlopenbeheer en zal zij zelf noodzakelijke protectiemaatregelen nemen zoals het uitvoeren van onderhoudswerken en het bouwen van waterbeheersingsinfrastructuur.

Enkel door een verstandige combinatie van een doordacht preventief beleid in het kader van de adviesverlening op vergunningen enerzijds en een efficiënt protectiebeleid als waterloopbeheerder anderzijds, zullen we de impact van de klimaatverandering op onze provincie kunnen milderen. Burgers en overheid werken op deze manier samen aan de realisatie van een klimaatgezonde provincie.

2. VLAAMSE BELEIDSKADERS

Het **decreet Integraal Waterbeleid** legt in art. 1.3.1.1. over de watertoets de algemene regels vast hoe een vergunningaanvraag m.b.t. het wateraspect beoordeeld moet worden. Deze regels stellen dat de vergunningverlener ervoor moet zorgen dat door het weigeren van de vergunning dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden er geen schadelijk effect ontstaat of dat dit effect zoveel mogelijk wordt beperkt, hersteld of gecompenseerd.

Dossiers waarvan de impact op het watersysteem geacht wordt aanzienlijk te kunnen zijn, moeten door de vergunningverlener aan de waterloopbeheerder voor wateradvies worden overgemaakt. Alhoewel deze adviezen niet bindend zijn, leert de ervaring dat zij meestal gevolgd worden bij de uiteindelijke vergunningverlening. Het beleidskader dat door het decreet wordt aangereikt om adviezen te verstrekken, is echter weinig concreet omdat het

moet afgeleid worden van de zeer algemeen geformuleerde doelstellingen en de beginselen van het decreet.

Eén van de elementen die deel uitmaakt van de beoordeling i.h.k.v. het wateradvies is nagaan in hoeverre bijkomende verharding een negatieve invloed kan hebben op het watersysteem.

Het Gewest heeft in dat verband een **gewestelijke stedenbouwkundige verordening** hemelwater (**GSV**) uitgevaardigd die in 2023 grondig vernieuwd werd. Elke constructie of verharding die wordt aangelegd of heraangelegd zal aan de verordening moeten voldoen: de vrijstelling voor verhardingen kleiner dan 40 m² vervalt. Infiltratievoorzieningen moeten over een infiltratieoppervlakte van minimaal 8% van de in rekening te brengen afwaterende oppervlakte beschikken. De verordening is echter zeer generiek van aard.

Handelingen op het openbaar domein waarvoor een omgevingsvergunning noodzakelijk is, vallen ook onder de verordening. Via het wateradvies probeert ons bestuur erover te waken dat de interactie met het waterlopenstelsel van zowel projecten op privaat als openbaar domein zo weinig mogelijk problemen oplevert. De handelingen op het openbaar domein waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, vallen echter niet onder de verordening. Voor deze projecten baseert men zich op **de code van goede praktijk** voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringsystemen. De code moet ervoor zorgen dat de verschillende onderdelen van het rioleringsstelsel consistent ontworpen, op elkaar afgestemd en beheerd worden en dat de impact op het watersysteem wordt geëvalueerd in samenspraak met de waterloopbeheerder.

3. WAAROM EEN PROVINCIAAL BELEIDSKADER VOOR HET PREVENTIEF BELEID ?

Uiteraard willen wij ons zoveel als mogelijk aansluiten bij de hierboven aangehaalde Vlaamse beleidskaders. Toch kan het noodzakelijk zijn omwille van de aard van het project of omwille van de plaatselijke omstandigheden, om meer gebiedsspecifieke maatregelen op te leggen.

De GSV geeft via art. 12 expliciet de bevoegdheid aan de vergunningverlener om afwijkingen toe te staan ten aanzien van de verplichtingen van het besluit als dat om specifieke redenen met betrekking tot de mogelijkheden van gebruik of plaatselijke terreinkenmerken verantwoord of noodzakelijk is. Daartegenover staat dat een dergelijk algemeen kader relatief weinig houvast biedt om concrete dossiers op specifieke locaties te kunnen beoordelen. De vergunningverlener kijkt dan ook richting adviesverlener om op basis van een gefundeerd advies een vergunning te kunnen beoordelen.

Bovendien geeft het Decreet Integraal Waterbeleid in art. 1.3.1.1 aan de vergunningverlener de bevoegdheid en verantwoordelijkheid om door middel van het opleggen van gepaste voorwaarden er voor te zorgen dat er geen schadelijke effecten op het watersysteem ontstaan of dat deze zoveel mogelijk beperkt worden.

Voor wat betreft het preventieve beleid werd in juli 2014 een 1ste beleidskader voor wateradviezen door de Deputatie goedgekeurd. Het doel was duidelijkheid te kunnen verschaffen aan initiatiefnemers (bouwheren, projectontwikkelaars) over de krijtlijnen van ons preventief beleid, zodat zij daar van bij de eerste projectschetsen rekening mee konden houden. De ervaring die opgebouwd is met het beleidskader versie 1.0, nieuw verworven inzichten en de beschikbaarheid van krachtigere rekentools hebben toegelaten het beleidskader te evalueren en waar nodig bij te sturen.

1. MILDEREN VAN HET EFFECT VAN VERHARDINGEN

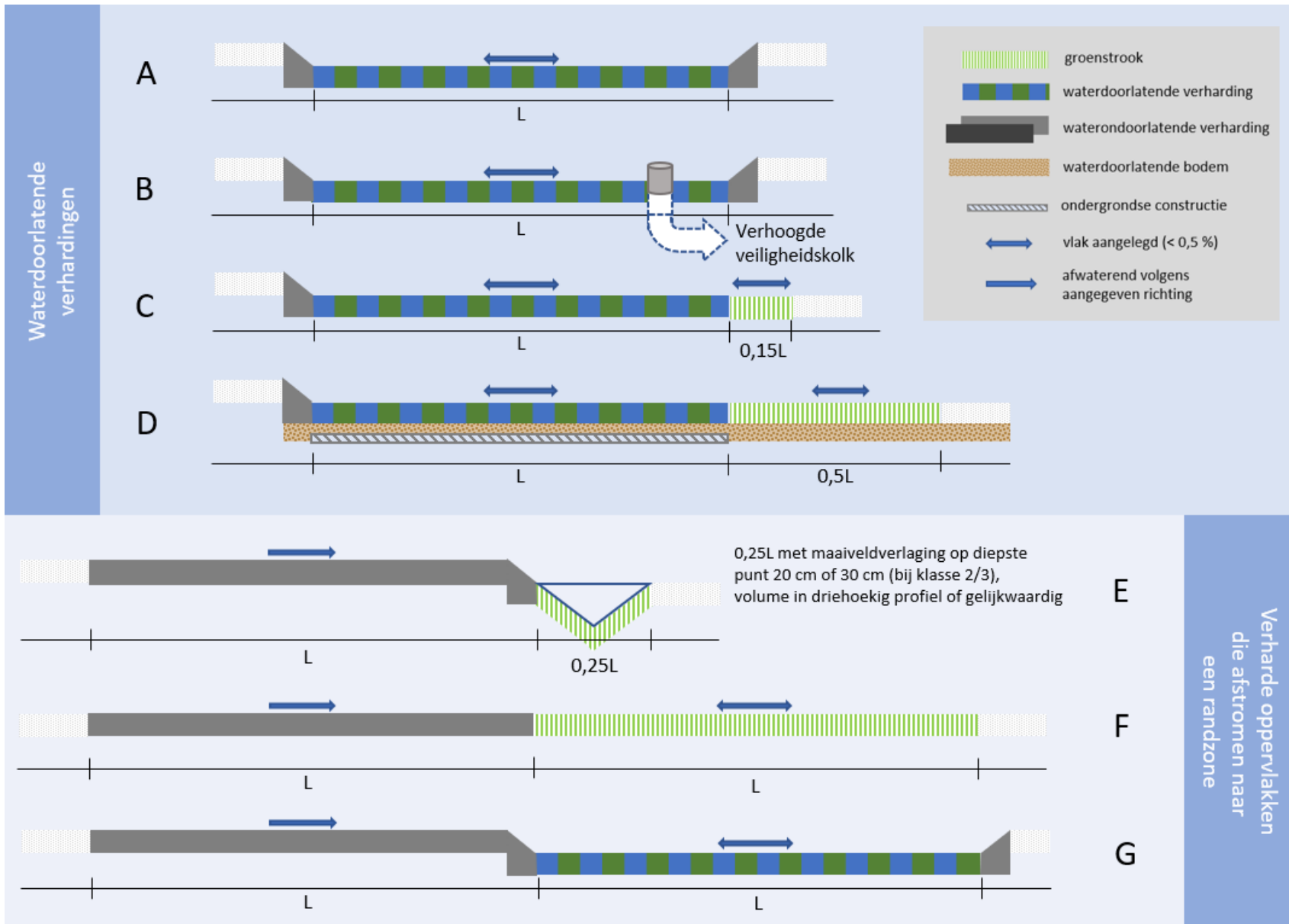
1.1. IN REKENING TE BRENGEN VERHARDE OPPERVLAKKEN EN DAKOPPERVLAKKEN

De bepalingen van de GSV worden gevolgd mits de volgende aanvullingen.

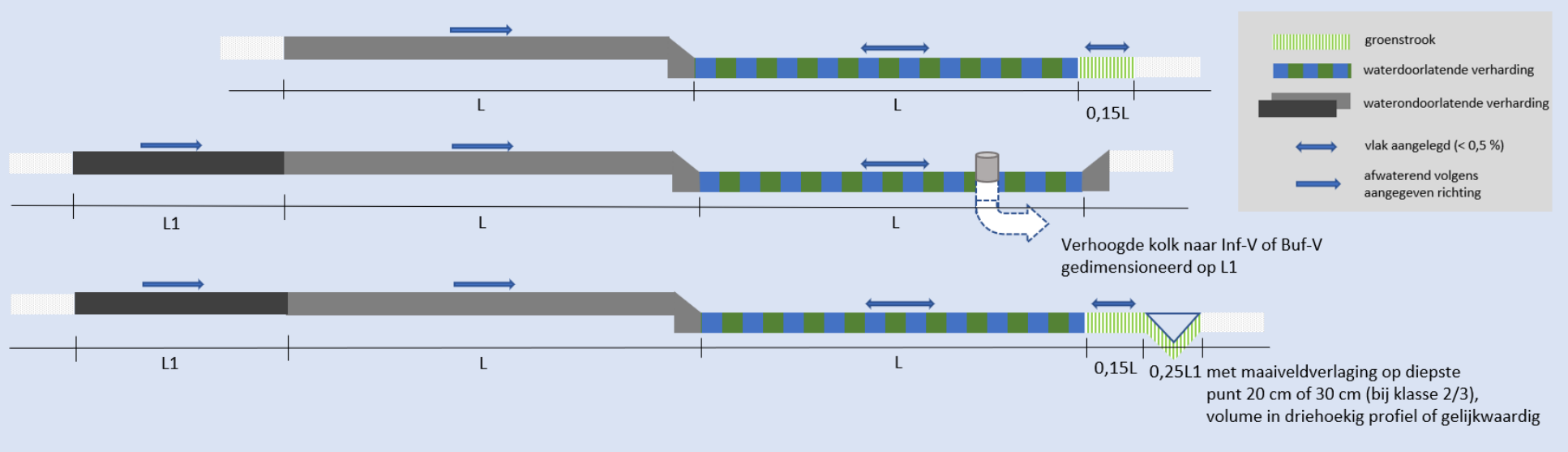
- In rekening te brengen dakoppervlakken op openbaar domein
  1. Nieuwe riolering in nog niet ontwikkeld gebied
    - Indien kavelindeling gekend en de gemiddelde kavelgrootte < 500 m²: 80 m² per kavel of indien kavelindeling niet gekend of de gemiddelde kavelgrootte > 500 m²: 1600 m² per ha projectgebied (excl. wegenis)
  2. Nieuwe riolering of vervanging van bestaande riolering in ontwikkeld gebied
    - KMO-zones en industriegebieden: de werkelijke verharde oppervlakte wordt meegerekend (met uitzondering van deze delen waarvoor wordt aangetoond dat er reeds voldoende bronmaatregelen zijn uitgewerkt cfr. de richtlijnen hiervoor)
    - Andere gebieden: 80 m² per perceel van de huidige en toekomstige bebouwing (toestand D)
- Waterdoorlatende materialen dienen niet in rekening te worden gebracht indien cumulatief voldaan is aan de volgende voorwaarden, waarvan de uitwerking duidelijk aangeduid en expliciet vermeld worden op het bouwplan:
  - de waterdoorlatende materialen worden geplaatst op een waterdoorlatende funderingslaag en onderfunderingslaag;
  - er worden geen afvoerkolken voorzien. Een verhoogde veiligheidskolk kan, indien deze minimaal 5 cm boven de verharding wordt voorzien (zie figuur 1, model B);
  - de verharding wordt niet in helling aangelegd (minder dan 0,5 %) en er worden opstaande randen (minimaal 5 cm hoog) voorzien die het water op de waterdoorlatende verharding houden (zie figuur 1, model A) tenzij de waterdoorlatende verharding kan afwateren naar een gras- of groenstrook met een oppervlakte die minstens 15 % van de verharde oppervlakte bedraagt (zie figuur 1, model C).
- Verharde oppervlakten dienen niet in rekening te worden gebracht indien gekozen wordt voor één van de drie onderstaande opties, waarvan de uitwerking duidelijk aangeduid en expliciet vermeld worden op het bouwplan:
  1. De oppervlakten stromen af naar een gras- of groenstrook met een oppervlakte die minstens 25 % van de verharde oppervlakte bedraagt
    - de gras- of groenstrook wordt uitgewerkt met een maaiveldverlaging van 20 cm (wadi). Indien de gras- of groenstrook gelegen is in een gebied binnen klasse 2 of 3 (zie 1.3.B) ,dient er een maaiveldverlaging van 30 cm te worden voorzien. Deze maaiveldverlaging wordt aangelegd zoals op figuur 1, model E of met een volume van 250 m³/ha aangesloten verharding (klasse 1) of 375 m³/ha aangesloten verharding (klasse 2 of 3).
    - Er worden geen afvoerkolken en geen boordstenen voorzien die doorstroming van het water onmogelijk maken;

2. De oppervlakken stromen af naar een gras- of groenstrook met een oppervlakte die minstens 100 % van de verharde oppervlakte bedraagt (zie figuur 1, model F)
    - er worden geen boordstenen en geen afvoerkolken voorzien die doorstroming van het water onmogelijk maken
  3. De oppervlakken stromen af naar waterdoorlatende verharding met een oppervlakte die minstens 100 % van de verharde oppervlakte bedraagt (zie figuur 1, model G)
    - De waterdoorlatende verharding voldoet aan de gestelde voorwaarden voor waterdoorlatende verharding;
- Grondoppervlakken die worden voorzien van drainage, dienen aangesloten te worden op een bronmaatregel die wordt gedimensioneerd op de helft van de aangesloten gedraineerde grondoppervlakte.
  - Oppervlaktes waaronder zich ondergrondse constructies bevinden die verhinderen dat het hemelwater infiltreert, zoals parkeergarages, moeten kunnen afstromen naar een gras- of groenstrook die minstens 50% van deze oppervlakte bedraagt (zie figuur 1, model D).

In vele gevallen zal de beschikbare ruimte beperkt zijn en dient er rekening te worden gehouden met verschillende randvoorwaarden. Maatwerk en inventieve oplossingen zijn in die situaties nodig om de effecten van de verharding op het watersysteem te milderen. Het is dan ook mogelijk om verschillende types van waterdoorlatende verhardingen en afwatering in randzones te combineren. In figuur 2 worden enkele mogelijke combinaties getoond.

Figuur 1: Illustratie van voorwaarden waaraan moet worden voldaan om verhardingen niet in rekening te moeten brengen voor dimensionering van de bronmaatregelen (enkelvoudige modellen).

Figuur 2: Illustratie van voorwaarden om verhardingen niet in rekening te moeten brengen voor dimensionering van de bronmaatregelen (gecombineerde modellen).

1.2. VOORWAARDEN INZAKE IN REKENING TE BRENGEN HERGEBRUIK VAN HEMELWATER

De bepalingen van de GSV worden gevolgd. Dit betekent ook dat indien de plaatsing van een hemelwaterput volgens de verordening verplicht is, 30 m² dakoppervlakte per aangesloten woongelegenheden in mindering mag worden gebracht om de infiltratie- of buffervoorziening te dimensioneren.

Aanvullend op de GSV stellen we dat om hergebruik in rekening te kunnen brengen ter vermindering van de oppervlakte en het volume van de te bouwen infiltratie- of buffervoorziening, het hergebruik structureel van aard moet zijn en in de regel moet plaatsvinden gedurende het volledige jaar. De aanvrager voegt bij zijn dossier de nodige stukken toe ter staving.

In het geval het hergebruik structureel en jaarrond is, wordt de in rekening te brengen verharde oppervlakte voor de dimensionering van de infiltratie- of buffervoorziening bepaald aan de hand van de rekentool hemelwaterhergebruik van het watertoetsinstrument (<https://www.integraalwaterbeleid.be/watertoetsinstrument/>). Er kan per milieutechnische eenheid maximaal 5.000 m² verharde oppervlakte in mindering gebracht worden: een omgevingsvergunning biedt immers geen garantie dat de activiteit waarvoor hergebruik mogelijk is te allen tijde blijft doorgaan. Bij stopzetting van de activiteit zal het hemelwater van de in mindering te brengen oppervlakte rechtstreeks afvloeien naar het watersysteem, wat bij oppervlaktes groter dan 5.000 m² een groot negatief effect inhoudt.

In het geval van een seizoensgebonden hergebruik, kan een langdurige neerslagreeks van het huidige klimaat doorgerekend worden om te bepalen hoeveel kleiner de bronmaatregelen mogen zijn ten gevolge van hergebruik. Het uitgangspunt voor de dimensionering is dat het effect op het watersysteem van een kleiner gedimensioneerde bronmaatregel in combinatie met hergebruik hetzelfde moet zijn als een standaard gedimensioneerde bronmaatregel zonder hergebruik. In de bijlage met technische richtlijnen wordt een verduidelijking opgenomen met de ontwerpparameters die moeten gebruikt worden voor een onderbouwd model zoals bv. Sirio.

Enkele voorbeelden van activiteiten met de aanduiding of het hergebruik als "structureel en jaarrond" kan worden beschouwd.

Activiteit	Kan het hergebruik in rekening gebracht worden ?
Toiletspoeling en reiniging in scholen	Nee (niet jaarrond), tenzij ook activiteit in de vakantieperiode
Toiletspoeling en reiniging in woonzorgcentrum of grote kantoorgebouwen	Ja (structureel en jaarrond)
Continu hergebruik in het productieproces	Ja (structureel en jaarrond)
Waterverbruik in de veeteelt	Ja (structureel en jaarrond)
Seizoensgebonden teelt in serres	Nee (niet jaarrond) tenzij onderbouwd met bv. Sirio
Bluswater	Nee (niet structureel)

1.3. DIMENSIONERING VAN DE BRONMAATREGELEN

A. Gedifferentieerde aanpak in functie van de locatie van het project

Basisprincipes

De mogelijkheden om vlot hemelwater te infiltreren in de bodem zijn in onze provincie niet overal gelijk. Met deze locatiespecifieke kenmerken houdt de standaarddimensionering opgenomen in de GSV geen rekening, terwijl de snelheid waarmee het water in de bodem kan dringen (de zgn. infiltratiecapaciteit) afhankelijk is van de bodemsamenstelling: in zandbodems is die snelheid veel groter dan in leem- of kleibodems.

Om maximaal klimaatrobust te zijn, houdt een goede bronmaatregel rekening met alle hieronderstaande punten:

1. Zoveel mogelijk water laten infiltreren
2. Optimaal behoud van de infiltrerende eigenschappen van de wanden en de bodem van de bronmaatregel
3. Voldoende snelle lediging van de bronmaatregel zodat na een bui de ruimte om water op te houden snel terug beschikbaar is voor een volgende bui
4. Totale afvoer via de doorvoer en overstort beperkt houden

Om deze doelen te kunnen realiseren, moeten we in moeilijk infiltreerbare bodems kiezen voor een combinatie van infiltratie en buffer met vertraagde afvoer d.m.v. een debietsbegrenzer. Bij nagenoeg niet-infiltreerbare bodems, zetten we in op enkel bufferen met vertraagd afvoeren.

Indicatieve normenkaart

Rekening houdend met de bovenstaande krijtlijnen, is door de dienst Integraal Waterbeleid een voor Oost-Vlaanderen indicatieve gebiedsdekkende normenkaart opgemaakt waarbij voor iedere locatie binnen onze provincie (met uitzondering van deze waar de adviesbevoegdheid bij Vlaanderen ligt) wordt vastgelegd aan welke set van voorwaarden een goed gedimensioneerde bronmaatregel moet voldoen om de negatieve effecten van verhardingen op het watersysteem voldoende te milderen. De normenkaart werd opgemaakt op basis van de textuurklassen afgeleid uit de bodemkaart, gecombineerd met de kaart van de landbouwstreken voor die percelen waar er geen kartering voorhanden is op de bodemkaart.

De normenkaart is indicatief. Indien de aanvrager op basis van meetgegevens kan aantonen dat de locatie toch andere eigenschappen vertoont die een alternatieve dimensionering toelaten, zal een onderbouwde motivatie aanvaard worden. Met name wat betreft de infiltratiecapaciteit van de bodem en de diepte van de grondwaterstand, is het voor grotere projecten zeker aangewezen of zelfs verplicht om metingen op het terrein uit te voeren. Uiteraard zullen enkel goed uitgevoerde metingen en berekeningen aanvaard worden. In de technische richtlijnen in de bijlage wordt opgelijst aan welke voorwaarden een infiltratiestudie of een grondwateronderzoek minstens moet voldoen.

Indien de aanvrager op basis van een onderbouwd model (bv. Sirio) kan aantonen dat het effect op het watersysteem van een alternatieve dimensionering hetzelfde is als een

standaard gedimensioneerde bronmaatregel, zal een onderbouwde motivatie aanvaard worden. In de technische richtlijnen in de bijlage wordt opgelijst welke ontwerpparameters voor een dergelijk model gebruikt moeten worden.

In sommige stroomgebieden treden de gemeenten, polders of wateringens als adviesverlener. In die stroomgebieden is de kaart louter informatief en doet zij geen afbreuk aan de autonome bevoegdheid van deze besturen. De kaart doet geen uitspraak over afstroomgebieden waar de adviesbevoegdheid toebehoort aan Vlaamse administraties.

Duiding bij de verschillende types bronmaatregelen

Hieronder wordt de definiëring gegeven van de verschillende sets van voorwaarden waaraan bronmaatregelen moeten voldoen afhankelijk van de infiltratiecapaciteit van de bodem. Er zijn 3 klassen.

De klasse 1 betreft een bronmaatregel volgens de standaarddimensionering opgenomen in de GSV. Het water dat in de voorziening wordt verzameld, loopt weg door infiltratie via de bodem. Er wordt enkel een noodoverlaat voorzien.

De klasse 2 betreft een combinatie van een infiltratievoorziening en boven- of nageschakeld buffervolume met vertraagde afvoer via een debietsbegrenzer. Bij deze gecombineerde voorziening zal een deel van het water infiltreren in de bodem en een deel vertraagd afgevoerd worden naar het oppervlaktewater, de RWA of gemengde riolering. Ook hier wordt een noodoverlaat voorzien. De gecombineerde voorziening zorgt voor een betere waterveiligheid dan een loutere infiltratievoorziening op bodems met een slechtere infiltratiecapaciteit. Door een goed gekozen verdeling tussen het volume water dat moet infiltreren en dat wat via de debietsbegrenzer wordt afgevoerd, kan toch nog een aanzienlijk deel van het water infiltreren.

De klasse 3 betreft een buffervoorziening met vertraagde afvoer via een debietsbegrenzer. Er wordt nauwelijks ingezet op infiltratie omdat de infiltratiecapaciteit te laag is waardoor de leeglooptijd te lang zou zijn en het volume onder dergelijke omstandigheden niet beschikbaar is bij een volgende bui. Buffervoorzieningen uit klasse 3 moeten bovengronds en waterdoorlatend worden aangelegd, waarbij de debietsbegrenzer 5 cm boven de bodem van de voorziening wordt geplaatst. Op die manier kan ook bij slecht doorlatende bodems water infiltreren naar de ondergrond, zonder een grote impact te hebben op de veiligheid van de voorziening. Enkel indien de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) zich op minder dan 50 cm onder het maaiveld bevindt, mag de buffervoorziening ondergronds en waterdoorlatend worden aangelegd. In dit laatste geval dient de debietsbegrenzer op de bodem van de voorziening geplaatst te worden.

De kleurcode in de tabel komt overeen met de kleurcode die ook op de kaart wordt gebruikt.

Info over elementen uit te tabel

- (1) De infiltratiecapaciteit betreft de verticale infiltratiecapaciteit gemeten bij verzadigde bodem.
- (2) De bodemtypes zijn deze van de Belgische bodemkaart

Klasse	Typering van het projectgebied		Dimensioneringsvoorwaarden			
	Infiltratiecapaciteit ⁽¹⁾ of bodemtype ⁽²⁾	Verharde oppervlakken (ha)	Infiltratie-opp (m ² /ha verharding)	Infiltratie-volume (m ³ /ha verharding)	Buffer-volume (m ³ /ha verharding)	Lozingsdebiet buffer (l/ha.s)
1	≥ 5 mm/u of zand (Z), lemig zand (S) of licht zandleem (P)	Tussen 0,1 en 1	800	330	0	-
2	< 5 mm/u of zandleem (L), leem (A), klei (E) en zware klei (U)	Tussen 0,1 en 1	800	200	200	5 met een minimum van 1l/s
3	< 1 mm/u	Tussen 0,1 en 1	0	0	430	5 met een minimum van 1l/s

Voor heel grote projecten (≥ 1 ha in rekening te brengen verharding) is steeds een dossierspecifiek overleg met de waterloopbeheerder aangewezen om op maat uitgewerkte adviezen te kunnen afleveren.

B. Gedifferentieerde aanpak in functie van de omvang van de verharding

Zoals in sectie 1.3.A vermeld, worden er andere voorwaarden opgelegd afhankelijk van de specifieke kenmerken van de locatie. In moeilijk infiltreerbare bodems kiezen we voor een combinatie van infiltratie en buffer met vertraagde afvoer en bij nagenoeg niet-infiltreerbare bodems, zetten we in op bufferen met vertraagd afvoeren, d.m.v. een debietsbegrenzer. Voor de kleinere verharde oppervlakken is het echter technisch moeilijk om een goed werkende gecombineerde voorziening of buffervoorziening uit te bouwen. De debietsbegrenzer dient in zo'n gevallen namelijk af te knijpen tot zeer kleine doorvoerdebieten. Er zijn op dit moment maar weinig technische oplossingen beschikbaar die deze kleine doorvoerdebieten kunnen verwezenlijken. Bovendien vragen deze systemen een grote onderhoudslast en is de impact van dergelijke verhardingen op het watersysteem is eerder beperkt. Daarom stelt de dienst voor om voor de kleinere verharde oppervlakken te verwijzen naar de GSV.

Voor heel grote projecten (≥ 1 ha in rekening te brengen verharding) is steeds een dossierspecifiek overleg met de waterloopbeheerder aangewezen om op maat uitgewerkte adviezen te kunnen afleveren. Om een onderbouwd advies te kunnen geven, zijn metingen van de infiltratiecapaciteit en het grondwaterniveau verplicht. Verdere info omtrent het correct uitvoeren van deze proeven is terug te vinden in de technische richtlijnen in bijlage.

In rekening te brengen totale verhardingen	Beleidskader
$< 1\ 000\ m^2$	Enkel GSV
$\geq 1\ 000\ m^2$ en $< 10\ 000\ m^2$	GSV met aanvullingen (zie hieronder)
$\geq 10\ 000\ m^2$	Dossierspecifiek overleg met de waterbeheerder; Infiltratieproeven en grondwatermetingen verplicht

C. Aandachtspunten bij het ontwerpen

Bodem van de infiltratievoorziening niet dieper dan de gemiddelde hoogste grondwaterstand

1. De bodem van de voorziening wordt aangelegd boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). Dit kan door de maximum diepte van de aan te leggen voorziening af te stemmen op de drainageklasse van de bodemkaart, zoals aangegeven in de onderstaande tabel.

Drainageklasse	Maximum diepte aan te leggen voorziening
a - d	Niet dieper dan 50 cm onder het maaiveld, tenzij grondwatermetingen aantonen dat de GHG zich dieper bevindt.
e - i	Niet dieper dan 30 cm onder maaiveld, tenzij grondwatermetingen aantonen dat de GHG zich dieper bevindt.

De drainageklasse is af te leiden uit de bodemkaart, die wordt weergegeven op het geoloket waterlopen (www.oost-vlaanderen.be/water > geoloket waterlopen). Aan de hand van grondwatermetingen kan afgeweken worden van de bovenstaande maximum dieptes. In de technische richtlijnen in bijlage wordt opgenomen waaraan een grondwateronderzoek minstens moet voldoen.

2. Plaatsgebrek of een hoge grondwaterstand zijn in de regel onvoldoende om een afwijking te krijgen op de verplichting om een bovengrondse voorziening aan te leggen.
3. Een infiltratievoorziening kan ook (gedeeltelijk) bovenop het maaiveld worden aangelegd. Bij een dergelijke uitvoering is het belangrijk dat het hemelwater van alle aangesloten grondoppervlaktes in de voorziening wordt verzameld.
4. Bij een gecombineerde voorziening (klasse 2) of een buffervoorziening met vertraagde afvoer (klasse 3) mag het buffervolume in sommige gevallen wel onder de GHG worden aangelegd. In dat geval moet de voorziening waterdicht worden aangelegd om drainage van het grondwater te vermijden.

Infiltratie-oppervlak en buffervolume - buffer voor vertraagde afvoer

De manier waarop de voorziening wordt aangelegd, bepaalt de grootte van de nuttige infiltratie-oppervlakte en het buffervolume. In de typevoorbeelden in de technische richtlijnen in bijlage wordt aangeduid hoe infiltratie-oppervlaktes en buffervolumes berekend dienen te worden rekening houdend met de plaatsing van de noodoverlaat en de eventuele debietsbegrenzer, alsook de grondwaterstand.

Debietsbegrenzers

Bij een klasse 2 en 3-voorziening dient een debietsbegrenzer te worden voorzien. De debietsbegrenzer moet zodanig ontworpen zijn dat het opgelegde uitstroombedië gehaald wordt bij een volledig gevulde voorziening. Het minimale opgelegde debiet is 1 l/s. De debietsbegrenzer dient strikt volgens de voorwaarden op de technische fiche geïnstalleerd te worden om verstoppingen te vermijden. Regelmatige controle is een noodzaak.

Buffervoorzieningen uit klasse 3 moeten bovengronds en waterdoorlatend worden aangelegd, waarbij de debietsbegrenzer 5 cm boven de bodem van de voorziening wordt

geplaatst. Op die manier kan ook bij slecht doorlatende bodems water infiltreren naar de ondergrond, zonder een grote impact te hebben op de veiligheid van de voorziening. Enkel indien de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) zich op minder dan 50 cm onder het maaiveld bevindt, mag de buffervoorziening ondergronds en waterondoorlatend worden aangelegd. In dit laatste geval dient de debietsbegrenzer op de bodem van de voorziening geplaatst te worden.

Pompen zijn in principe alleen toegelaten indien de vertraagde afvoer gravitair niet mogelijk is. Dit dient te worden aangetoond met de aanduiding van de relevante peilen op het plan. Pompen dienen te allen tijde van stroom te zijn voorzien, ook als het peil in de buffer laag is. Ook hier is regelmatige controle op de goede werking noodzakelijk.

Collectieve voorzieningen

Indien er gekozen wordt om collectieve infiltratievoorzieningen aan te leggen voor projecten die in verschillende fases worden aangevraagd en/of gerealiseerd, dient bij elke omgevingsvergunningsaanvraag duidelijk te worden aangegeven welke oppervlakten reeds zijn aangesloten op de voorziening, in welke vergunning dit werd toegelaten, welk volume en infiltratieoppervlakte door elk project wordt ingenomen, welke oppervlakten in de betrokken aanvraag zullen worden aangesloten en hoeveel volume en infiltratieoppervlakte nog beschikbaar is voor toekomstige projecten. Daarvoor moet de tabel 'collectieve voorzieningen' gebruikt worden, te vinden in de technische richtlijnen in bijlage. De tabel maakt deel uit van elke omgevingsaanvraag die beroep doet op de collectieve voorziening. Hiervoor moet telkens verder gewerkt worden op de laatst ingediende versie van de tabel.

Buffervolume realiseren in een gerangschikte waterloop

In principe wordt niet toegelaten dat een buffervolume dat de negatieve invloed van verharding moet milderen wordt gerealiseerd binnen de bedding van een gerangschikte waterloop. Het is immers de bedoeling het water op te houden op de terreinen van de initiatiefnemer of minstens te vertragen vooraleer het in de waterloop terechtkomt. Bovendien heeft een gerangschikte waterloop een afvoerfunctie die in het gedrang dreigt te komen indien de noodzakelijke debietsbegrenzers of stuwen gebouwd moet worden. Dergelijke constructies beletten ook de vrije vismigratie.

Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen (vb. omdat de waterloop op de locatie van het initiatief geen bovendebiet heeft) en enkel na uitvoerige ruggenspraak met de waterloopbeheerder, kan het realiseren van een buffervolume in de waterloop worden overwogen.

2. BOUWEN OF OPHOGEN IN OVERSTROMINGSGEVOELIG GEBIED

2.1. OVERSTROMINGSGEVOELIG GEBIED

Volgens de bepalingen omtrent de watertoets en het wateradvies, is de vergunningverlener verplicht advies te vragen aan de waterloopbeheerder indien een project gelegen is in een overstromingsgevoelig gebied vanuit de zee (bijlage III), fluviaal (bijlage IV) of pluviaal (bijlage V). De bijlage III is niet relevant voor onze provincie en wordt verder niet behandeld.

De **overstromingsgevoelige gebieden** fluviaal (bijlage IV) zijn gebieden die onder water komen door overtopping vanuit de waterwegen en sommige waterlopen. De overstromingsgevoelige gebieden pluviaal (bijlage V) zijn gebieden die onder water komen door afstromend regenwater. Via een model werd berekend welke lager gelegen delen van het landschap onder water komen te staan door het afstromend regenwater. Op deze manier geven de pluviale kaarten ook een indicatie van overstromingen langs de waterwegen en de waterlopen. Op beide kaarten, raadpleegbaar op <https://www.waterinfo.be/Watertoets>, wordt de volgende kleurcode gebruikt:

- Donkerblauw: gebieden die onder water komen bij een neerslaggebeurtenis die minstens eens om de 100 jaar voorkomt (middelgrote kans) bij het huidige klimaat
- Blauw: gebieden die onder water komen bij een neerslaggebeurtenis die tussen eens om de 101 jaar en de 1000 jaar voorkomt (kleine kans) bij het huidige klimaat
- Lichtblauw: gebieden die onder water komen bij een neerslaggebeurtenis die tussen eens om de 101 jaar en de 1000 jaar voorkomt (kleine kans) bij het toekomstig klimaat in 2050

De kaarten van de overstromingsgevoelige gebieden zijn gebaseerd op de kaarten van de **overstroombare gebieden**. Deze kaarten werden opgemaakt in het kader van de overstromingsrichtlijn en zijn raadpleegbaar op <https://www.waterinfo.be/kaartencatalogus>. Er werden overstromingscontouren berekend voor verschillende neerslaggebeurtenissen, voor het huidige klimaat en het toekomstig klimaat in 2050 en zowel voor fluviale als pluviale overstromingen. Daarbij wordt de volgende kleurcode gebruikt:

- Donkerblauw: gebieden die onder water komen bij een neerslaggebeurtenis die minstens eens om de 10 jaar voorkomt (grote kans)
- Blauw: gebieden die onder water komen bij een neerslaggebeurtenis die tussen eens om de 11 jaar en de 100 jaar voorkomt (middelgrote kans)
- Lichtblauw: gebieden die onder water komen bij een neerslaggebeurtenis die tussen eens om de 101 jaar en de 1000 jaar voorkomt (kleine kans)

Belangrijk op te merken is dat de fluviale kaarten niet gebiedsdekkend voor Vlaanderen werden opgemaakt. Er doen zich dus fluviale overstromingen voor die niet op deze kaart zijn opgenomen. Bovendien is er op de fluviale kaarten soms wel een contour beschikbaar bij het huidige klimaat, maar geen contour bij toekomstig klimaat.

De pluviale kaarten zijn wel gebiedsdekkend opgemaakt en hebben steeds contouren bij het huidige en toekomstig klimaat. Deze kaarten geven een goede indicatie van overstromingen langs de waterwegen en de waterlopen waarvoor geen fluviaal model beschikbaar is.

In de provinciale wateradviezen zal het effect op het watersysteem onderzocht worden op basis van de beschikbare gegevens. Dit zijn de verschillende overstromingsrisico's, weergegeven op de kaarten pluviaal en fluviaal overstroombaar gebied, maar ook gedocumenteerde en betrouwbare terreinwaarnemingen of berekeningen. In de adviezen **zal rekening worden gehouden met contouren en peilen die gebaseerd zijn op het fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij huidig of toekomstig klimaat in 2050**. Indien uit gedocumenteerde en betrouwbare terreinwaarnemingen of berekeningen zou blijken dat er zich een overstroming heeft voorgedaan of kan voordoen met een middelgrote kans met een hoger peil, dan wordt dat peil verder in rekening gebracht.

In de provinciale wateradviezen worden de overstromingsrisico's onderzocht op basis van de beschikbare gegevens. Voorwaarden die worden opgelegd als gevolg van de watertoets, moeten in het kader van behoorlijk bestuur proportioneel zijn ten opzichte van het risico op een schadelijk effect op het watersysteem. Een pluviale of fluviale overstroming met kleine kans doet zich statistisch slechts voor tussen eens om de 101 jaar en eens om de 1000 jaar. Het risico wordt om die reden dan ook als 'klein' benoemd. Rekening houdend met de onzekerheden die alle modellen kenmerken, zeker als het gaat over neerslaggebeurtenissen die niet frequent voorkomen, is het niet wenselijk verregaande voorwaarden op te leggen in gebieden met een kleine kans op pluviale of fluviale overstromingen. De waterdiepte of het overstromingspeil op basis waarvan de provinciale wateradviezen worden opgesteld, houdt daarom geen rekening met peilen die zich kunnen voordoen bij overstromingen met kleine kans van voorkomen.

De mogelijke schadelijke effecten van constructies binnen een fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 worden beoordeeld op 2 vlakken:

1. Mogelijke *schade aan de constructies* waarvoor een vergunning wordt aangevraagd
2. Het afwentelen van het probleem naar afwaarts gelegen gebieden door *inname van ruimte voor waterberging*.

2.2. MAATREGELEN INZAKE OVERSTROMINGSVEILIG BOUWEN

Om te vermijden dat initiatieven worden ontwikkeld die naderhand getroffen worden door waterschade, is het belangrijk een inschatting te maken van een overstromingsveilige hoogte voor de vloerpas. Als veilig peil wordt de hoogste waarde gekozen van de volgende peilen:

- Overstromingspeil of waterdiepte in het overstroombaar gebied pluviaal met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 + 30 cm
- Overstromingspeil of waterdiepte in het overstroombaar gebied fluviaal met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 (of indien niet beschikbaar: huidig klimaat) + 30 cm
- Niet op de kaart weergegeven maar toch waargenomen of gedocumenteerd overstromingspeil of waterdiepte + 30 cm

Door het peil op deze manier vast te leggen is het gebouw beschermd tegen overstromingen ten gevolge van neerslaggebeurtenissen die statistisch tussen eens om de 11 jaar en de 100 jaar voorkomen bij het toekomstig klimaat. Bovendien wordt door 30 cm bij te tellen bij het peil ook het mogelijk schadelijk effect van golfslag mee in rekening gebracht. Aangezien schade aan infrastructuur door overstromingen groot kan zijn, is het te verantwoorden een veiligheidsmarge van 30 cm te voorzien. Uit analyses blijkt dat het gebouw daarmee ook beschermd is tegen overstromingen ten gevolge van neerslaggebeurtenissen die statistisch tussen eens om de 101 jaar en de 1000 jaar voorkomen bij het huidig klimaat.

Daarnaast worden in het advies de volgende voorwaarden inzake overstromingsveilig bouwen opgelegd:

- o De ondergrondse constructie wordt waterdicht afgewerkt incl. de doorvoeropeningen van leidingen en de verluchtingsopeningen. De plaatsing van een ondergrondse mazouttank is niet toegelaten;
- o Bij de plaatsing van de regenwaterputten wordt erop gelet dat er geen overstromingswater de put kan binnendringen;
- o De waterafvoer van de gebouwen wordt verzekerd, eventueel met pompinstallatie. Bij een overstroming komen immers ook de riolen onder druk te staan, waardoor ze in de omgekeerde richting kunnen stromen;
- o Er wordt een terugslagklep geplaatst op aansluitingen naar de riolering en/of regenwaterafvoer ;
- o Terreinophogingen worden beperkt tot het gebouw zelf en de toegangszone naar het gebouw. Andere terreinophogingen (zoals terrassen, paden, tuin of groenzone, ...) zijn zonder bijkomende compensatie niet toegelaten.
- o Het is evenmin toegelaten om afsluitingen onderaan te voorzien van elementen (zoals rechtstaande betonplaten) die de vrije doorstroming van het water verhinderen ;
- o De aanvrager wordt erop gewezen dat het opruimen van afval, sediment of ander materiaal dat tijdens een overstroming meegevoerd werd, niet de verantwoordelijkheid is van de waterloopbeheerder.

Deze voorwaarden worden opgelegd van zodra (een deel) van het project gelegen is in een fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij huidig of toekomstig klimaat in 2050.

2.3. MAATREGELEN OM VERLOREN RUIMTE VOOR WATER TE COMPENSEREN

Ophogen in **fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij huidig of toekomstig klimaat in 2050** kan alleen positief geadviseerd worden indien de ruimte, die vóór de ontwikkeling van het initiatief door het watersysteem werd ingenomen, gecompenseerd wordt.

Kiest men voor een bouwwijze waarbij de ruimte voor water beschikbaar blijft (vb. bouwen op palen), dan is een compensatie uiteraard niet noodzakelijk.

Het gebruik van overstroombare kruipkelders of andere grotendeels afgesloten overstromingsruimtes wordt in de regel niet toegelaten omdat het correct onderhoud van dergelijke ruimtes, dat noodzakelijk is om de ingenomen ruimte voor water te waarborgen, moeilijk gegarandeerd kan worden.

A. Noodzakelijke informatie in het dossier

Voor dossiers met ophogingen in fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij huidig of toekomstig klimaat in 2050 is het noodzakelijk dat aan het dossier de volgende informatie wordt toegevoegd:

1. een gedetailleerde terreinopmeting van de huidig vergunde toestand en van de nieuwe te realiseren terreinhoogten;
2. een gedetailleerde aanduiding van de afwateringsrichtingen van de huidige vergunde en de nieuwe toestand door middel van pijlen, zowel binnen het volledige project als op de aanpalende percelen;
3. een gedetailleerde uitwerking van de te realiseren compensatie met voldoende dwarsprofielen met details van de eventuele in- en uitstroomblocatie of -constructie, o.a. voorzien van de nodige peilen.

Enkel indien deze informatie aan het dossier is toegevoegd, kan beoordeeld worden of de negatieve effecten op het watersysteem voldoende gemilderd worden. Het ontbreken van (een deel van) deze informatie leidt tot een ongunstig wateradvies.

Waterdieptes en de daaruit afgeleide overstromingspeilen zijn raadpleegbaar op <https://www.waterinfo.be/kaartencatalogus>.

B. Beoordeling van de voorgestelde compensatie

Het doel van compensatie van overstromingsruimte is om achteruitgang van het watersysteem of schade aan derden te vermijden. Door alle karakteristieken van een overstroming te bewaren, wordt gegarandeerd dat er geen achteruitgang is ten opzichte van de beginsituatie. Een voorbeeld van de negatieve impact van gewijzigde overstromingskarakteristieken is een overstroming die sneller start doordat er is afgegraven ter compensatie met een lagere in- of overloop. Het is goed mogelijk dat er in zo'n situatie exact hetzelfde volume ruimte voor water beschikbaar is als voorheen maar door de lagere in- of overloop zal dit volume zich vroeger vullen. Hierdoor zal het compensatievolume mogelijk al vol staan voor de piekpeilen in de waterloop bereikt zijn. Daardoor is de ruimte niet meer beschikbaar voor die piek en kan er op andere plaatsen overlast ontstaan.

Voor de beoordeling van het voorstel van compensatie zijn de volgende elementen van belang:

Het compensatievolume

In vlak gebied:

Het in rekening te brengen overstromingspeil is de hoogste waarde van de volgende peilen:

- Het ingeschat overstromingspeil in het overstroombaar gebied pluviaal met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050
- Het ingeschat overstromingspeil in het overstroombaar gebied fluviaal met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 (of indien niet beschikbaar: huidig klimaat)
- Niet op de kaart weergegeven maar toch waargenomen of gedocumenteerd overstromingspeil

Op basis van de gedetailleerde opmeting wordt het compensatievolume berekend voor de zone die wordt opgehoogd en gelegen is binnen het fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 (of indien niet beschikbaar: bij huidig klimaat). Het compensatievolume is het berekende volume dat wordt ingenomen door het project tussen het huidig (vergunde) maaiveld en het overstromingspeil.

In hellend gebied:

De in rekening te brengen waterdiepte is de hoogste waarde van de volgende peilen:

- De ingeschatte waterdiepte in het overstroombaar gebied pluviaal met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050
- De ingeschatte waterdiepte in het overstroombaar gebied fluviaal met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 (of indien niet beschikbaar: huidig klimaat)
- Niet op de kaart weergegeven maar toch waargenomen of gedocumenteerde waterdiepte

Het compensatievolume wordt berekend door de waterdiepte te vermenigvuldigen met de oppervlakte van de zone die wordt opgehoogd en gelegen is binnen het fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 (of indien niet beschikbaar: bij huidig klimaat).

De locatie, de instroom en eventueel de uitstroom

Om het compensatievolume op de juiste locatie en de juiste manier aan te leggen, dient men onderzoeken van waar het water afkomstig is dat aanleiding geeft tot de overstroming in het overstroombaar gebied.

Indien de overstroming een gevolg is van stijgende waterpeilen vanuit een lager gelegen gracht of waterloop, moet het compenserend systeem naast hetzelfde volume, ook dezelfde overstromingskarakteristieken (vb. start overstroming, overstromingsduur,...) hebben. Het compensatievolume moet op zo'n locatie worden voorzien dat het volume door de gracht of waterloop kan worden aangesproken op momenten van hoge waterstanden. Er moet een instroom voorzien worden die dat mogelijk maakt. Bij dalende waterstanden moet het compensatievolume ook terug leeg kunnen lopen naar de waterloop door middel van een uitstroom. Dit gebeurt omwille van de bedrijfszekerheid bij voorkeur gravitair. De peilen waarop deze in- en uitstroom voorzien worden, sluiten zo dicht mogelijk aan bij de huidig vergunde toestand.

Indien de overstroming een gevolg is van afstromend water, moet de doorstroming steeds gegarandeerd zijn en op dezelfde manier werken als het bestaande systeem. Daartoe dient het compensatievolume het afstromend water van hetzelfde afstroomgebied als de huidig vergunde toestand te kunnen opvangen. Er moet een instroom voorzien worden die dat

mogelijk maakt. Een uitstroom kan enkel worden toegestaan indien de bestaande uitstroom behouden kan blijven op hetzelfde niveau of indien er een nieuwe uitstroom kan gerealiseerd worden op eigen perceel, zonder dat daarbij versnelde afstroom tot stand komt.

Bij ophogingen waarbij de inname van de ruimte voor water in fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 (of indien niet beschikbaar: bij huidig klimaat) kleiner is dan 1000 m² en die zich niet situeren op percelen palend aan de waterloop of gelegen in de 'valleigebieden' zoals gedefinieerd op de potentiekaart van het Beleidsplan Ruimte, zal in het provinciaal advies bij dossiers 1ste aanleg enkel het compensatievolume worden bepaald. Voor de beoordeling van de locatie, de instroom en de eventuele uitstroom is de gemeente als advies- of vergunningverlener het beste geplaatst aangezien dergelijke innames van ruimte voor water eerder een lokaal probleem betreffen.

Bijkomende voorwaarden voor de compensatie:

- Het compensatievolume dient gerealiseerd te worden boven de gemiddelde voorjaarsgrondwatertafel;
- Het te compenseren volume mag niet reeds ingenomen worden door hemelwater afkomstig van de verharding. Het betreft dus een bijkomend volume.
- Indien palend aan de waterloop mag het onderhoud van de waterloop niet in het gedrang komen.
- Het onderhoud van het compensatievolume is te allen tijde een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer of diegene die daartoe is aangeduid

3. OPHOGEN BUITEN OVERSTROMINGSGEVOELIG GEBIED

Vanuit de dienst Integraal Waterbeleid worden ophogingen enkel bekeken vanuit het watersysteem, niet vanuit eventuele schade aan natuurwaarden. Indien een ophoging buiten het fluviaal of pluviaal overstroombaar gebied met middelgrote kans bij toekomstig klimaat in 2050 positief geadviseerd wordt, gelden minstens volgende algemene voorwaarden;

- De 5m-strook langs gerangschikte waterlopen mag niet worden opgehoogd. Dit bemoeilijkt immers het onderhoud en verzwakt de taludstabiliteit.
- De ruimte voor water aanwezig in bestaande grachten op de percelen die door ophoging of nivellering van grachten verloren gaat, dient gecompenseerd te worden.
- De afwatering van belendende percelen mag niet in het gedrang komen.

4. BOUWEN IN DE ONMIDDELLIJKE OMGEVING VAN EEN WATERLOOP

5- meterzone voor erfdienstbaarheden

Langsheen gerangschikte waterlopen geldt een erfdienstbaarheidstrook van 5 m langs beide oevers. Het vrijhouden van deze zone is voor de waterbeheerder van groot belang om het onderhoud van de waterloop te kunnen blijven uitvoeren. De 5 meterzone begint landinwaarts vanaf de uiterste boord van de waterloop waar het talud eindigt. Bij ingebuisde waterlopen begint deze strook aan de uiterste boord van de inbuizing. Indien werken gepland worden in deze strook, kunnen deze enkel een positief advies krijgen indien de inrichting van de 5 meterzone compatibel is met het (jaarlijkse) machinaal onderhoud van de waterloop. Dit houdt het volgende in:

- de 5 meterzone moet overrijdbaar zijn met een rups- of bandenkraan van minstens 30 ton ;
- bijkomende gebouwen of verhardingen zijn verboden in de 5 meterzone , alsook andere in de bodem verankerde constructies (tuinhuisjes, schommels, ...) ;
- aanmerkelijke reliëfwijzigingen zijn niet toegestaan in de 5 meterzone ;
- het maaisel en de niet-verontreinigde ruimingspecie kan binnen de 5 meterzone gedeponeerd worden. De waterbeheerder heeft geen enkele verplichting deze specie verder te behandelen ;
- in het kader van openbaar nut kunnen opritten en verharde paden langsheen de waterloop in de 5 meterzone toegelaten worden indien in dezelfde 5m-strook een graszone aanwezig is van minstens 3 m te rekenen vanaf de kruin van de waterloop landinwaarts bij een open waterloop of vanaf de uiterste boord van de inbuizing bij een ingebuisde waterloop, voor het deponeren van maaisel en niet-verontreinigde ruimingspecie. De verharding moet ook zo worden aangelegd dat deze overrijdbaar is met een rups- of bandenkraan van minstens 30 ton. Eventuele schade aan de verharding die een gevolg is van normaal onderhoud, kan niet ten laste gelegd worden van de waterloopbeheerder ;
- personeelsleden van de waterloopbeheerder of personen die in zijn opdracht werken uitvoeren, hebben er een recht van doorgang en mogen er materialen en werktuigen plaatsen om werken aan de waterloop uit te voeren ;
- er worden bij voorkeur geen omheiningen geplaatst. Indien dit om veiligheidsredenen toch nodig wordt geacht, moet deze omheining geplaatst worden op een afstand tussen 0,75 m en 1 m vanaf de kruin van de oever bij een open waterloop of vanaf de uiterste boord van de inbuizing bij een ingebuisde waterloop en mag ze niet hoger zijn dan 1,5 m ;
- dwarsafsluitingen mogen de toegang tot de strook niet belemmeren en moeten daarom gemakkelijk en onmiddellijk wegneembaar en terugplaatsbaar zijn of voorzien zijn van één of twee draaibare delen, zodat de vrije doorgang minstens 5 meter bedraagt ;
- beplantingen in de 5 meterzone zijn verboden, met uitzondering van één rij hoogstambomen bij een open waterloop. Deze rij moet op minstens 0,75 m en maximum op 1 m van de taludinsteek worden geplaatst. De bomen moeten op een tussenafstand van minstens 12 m worden geplant. Bij een ingebuisde waterloop zijn hoogstambomen niet toegelaten in de 5 meterzone;

Deze voorwaarden zijn gebaseerd op de Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van diverse

bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en het Decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (titel I van het Waterwetboek).

Bij ingebuisde waterlopen die gelegen zijn in de openbare weg kan, op basis van art. 1.3.2.2. §1 4° e) van het decreet integraal waterbeleid, afgeweken worden van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies. In dat geval zijn de bovenvermelde voorwaarden niet van toepassing.

Machtigingen

Vooraleer er werken uitgevoerd kunnen worden binnen de bedding van de waterloop (bv. een lozingsconstructie, brugje, inbuizing), is een machtiging van de waterloopbeheerder vereist. De informatie over de procedure om deze toelating aan te vragen is te vinden op www.oost-vlaanderen.be/machtiging.

Bronbemalingen

Indien een onbevaarbare waterloop gelegen is in de invloedssfeer van een bronbemaling, moet de impact op de waterloop worden bestudeerd. In periodes met weinig neerslag kan een bemaling aanleiding geven tot het droogtrekken van de waterloop, waardoor enerzijds de stabiliteit van de oevers in het gedrag kan komen, maar anderzijds ook de ecologische waarde van de waterloop onder druk komt te staan. De omschrijving van de impact van de bemaling op de waterloop moet onderdeel uitmaken van de vergunningsaanvraag.

Bij het aansluiten van een tijdelijke lozingsconstructie voor de bronbemaling op de waterloop, is enkel een machtiging vereist indien dit wordt uitgevoerd met een vaste constructie. De tijdelijke lozing moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De tijdelijke lozingsconstructie moet verwijderd worden als de bemaling is afgelopen.
- Elke constructie in de 5m-zone langs de waterloop moet overrijdbaar zijn met materieel (tot 30 ton) gebruikt voor het machinaal onderhoud van de waterloop. U kan schade aan een constructie ten gevolge van normaal onderhoud niet ten laste leggen van de waterloopbeheerder of van wie in zijn opdracht de werken uitvoert.
- U bouwt de lozingsconstructie zodanig dat zo weinig mogelijk sedimenten worden afgevoerd naar de waterloop.
- Indien noodzakelijk plaatst u een terugslagklep op de lozingsbuis om te vermijden dat hoge waterstanden in de waterloop schade veroorzaken door water dat vanuit de waterloop terugkeert in de lozingsbuis.
- U zorgt ervoor dat tijdens het bemalen de afwatering van de waterloop nooit in het gedrang komt en/of dat er geen wateroverlast ontstaat op aanpalende percelen.
- U mag via de lozingsconstructie enkel water lozen dat voldoet aan de bepalingen van het VLAREM.
- Langdurige bemalingen gebeuren bij voorkeur via een peilgestuurd bemalingssysteem, zodat de installatie een lager debiet oppompt of de bemaling stillegt als een voldoende laag waterpeil wordt bereikt.
- Na het stopzetten van de tijdelijke bemalingen dient de provinciale dienst Integraal Waterbeleid te worden verwittigd zodat een plaatsbezoek kan worden uitgevoerd. In overleg met de dienst wordt bepaald of de waterloop hersteld moet worden in zijn oorspronkelijke toestand. Indien nodig moet hiervoor een machtiging worden aangevraagd.